

Processos d'independència (III)

written by Narcís Oliveres | 10 d'abril de 2017

Independència, llibertat i dignitat

Un home no és lliure si el seu poble és esclau.

Josep Pallach

Ser català és la voluntat de ser lliure.

Ramon Trias Fargas

Les dues afirmacions que encapçalen aquest article es refereixen a Catalunya en clau de llibertat. La llibertat és el bé més preuat tant de l'home com de la col·lectivitat, per això quan es parla de drets humans, el primer és el dret a ser lliure. La història de la humanitat és una llarga cadena de lluites i de conquestes de drets, el primer dels quals és evidentment el dret a la llibertat. Si no s'és lliure no es pot exercir cap dret. Cap esdeveniment sorgeix del no res. Tots tenen un antecedent i tots en són d'esdeveniments posteriors. Entre els esdeveniments clau hi figuren les grans Declaracions i les grans Proclamacions de Drets i en aquest sentit cal mencionar la Declaració de la independència de les colònies americanes i la Declaració de Drets de l'Home i del Ciutadà de 1789 de la Revolució Francesa.

La Constitució americana és l'única constitució que garanteix el dret a la felicitat. La Constitució americana va tenir una gran influència a Europa. Va donar als europeus la impressió que s'estava vivint una època de grans canvis. La Declaració francesa té vocació universal. Està redactada en uns termes tals que pugui ser aplicada a qualsevol país i a qualsevol època. Tant és així que la Constitució francesa actual, la de la Cinquena República, de 4 d'octubre de 1958, en el seu Preàmbul s'hi remet proclamant solemnement la seva adhesió als

drets humans tal i com hi van ser definits.

Els Drets Humans, és a dir les seves definicions i garanties experimenten un gran impuls amb el fenomen de la internacionalització que sorgeix després en les dues Guerres Mundials. En la primera el president dels Estats Units Woodrow Wilson proclamava els seus catorze punts relatius al dret a l'autodeterminació del pobles i en la segona, el 26 de juny de 1945, a San Francisco, els representants de 51 països van fundar l'Organització de les Nacions Unides, la ONU, el text fundacional de la qual és la Carta que va entrar en vigor el 24 d'octubre de 1945 en la qual es fixen les finalitats de l'ONU, entre les quals destaco la de desenvolupar entre les nacions relacions amicals fonamentades en el respecte del principi d'igualtat dels drets del pobles i del seu dret de disposar d'ells mateixos, tal com es diu en l'article 1er, Punt 2.

Alguns textos capitals provenen de la iniciativa de les Nacions Unides: com ara la Declaració Universal de Drets Humans de 1948, o el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, tots dos de 1966. Adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides reunida a Paris el 10 de desembre de 1948, la Declaració Universal dels Drets de l'Home constitueix el primer, cronològicament parlant, text internacional sobre la protecció dels drets de l'home. La Declaració Universal de les Nacions Unides té una importància excepcional, en referir-se explícitament a allò que s'anomena Dret a la resistència. La fa en el tercer considerant del Preàmbul dient: "Atès que és essencial que els drets humans siguin protegits per un règim de dret, a fi que l'home no sigui compel·lit, com a últim recurs, a la revolta contra la tirania i l'opressió". L'article primer dels dos Pactes Internacionals de 1966, a què he fet referència, tenen l'un i l'altre, el mateix redactat:

"Tots els pobles tenen dret a l'autodeterminació. En virtut

d'aquest dret determinen lliurement el seu estatut polític i procuren també pel seu desenvolupament, econòmic, social i cultural.

Tots els pobles poden, per a les seves pròpies finalitats, disposar lliurement de llurs riqueses i de llurs recursos naturals sense perjudicar, però, cap de les obligacions que sorgeixen de la cooperació econòmica internacional basada en un principi de benefici recíproc, i també del dret internacional. En cap cas, un poble no pot ser privat dels seus mitjans de subsistència.

Els Estats part en aquest Pacte promouran l'exercici del dret a l'autodeterminació i respectaran aquest dret d'acord amb les disposicions de la Carta de les Nacions Unides."

En el procés que estem vivint, crec que és necessari referir-se al paràgraf inicial del Preàmbul de la Declaració en que es diu que el reconeixement de la dignitat i dels drets iguals de tots els membres de la família humana és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau al món, del qual en destaco el terme dignitat.

L'ésser humà és lliure i ha estat creat perquè es desenvolupi lliurament amb els altres homes, amb capacitat de decidir i d'actuar de manera responsable, perquè l'home precisa d'aquesta dignitat per ser lliure. La dignitat de la persona és la primera i bàsica de les referències. Només serem lliures si som dignes. I la dignitat només s'obté amb la independència.